

TÜKÜRÜK MİKTARININ AZALDIĞI HASTALARDA KULLANILABİLECEK YENİ BİR YAPAY TÜKÜRÜK PREPERATININ GELİŞTİRİLMESİ (YAPAY TÜKÜRÜK PROJESİ)

PROF. DR. HÜLYA ERTEN CAN

**DEU DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ RESTORATİF DİŞ TEDAVİSİ ANABİLİM
DALI, İZMİR**

Tükürük insan vücudunda bulunan, yemek yeme, yutma, konuşma ağız içerisindeki diş, dil, ağız mukozası gibi sert ve yumuşak dokuların korunması gibi son derece önemli fonksiyonlara sahip kompleks bir sıvıdır.

Ağız kuruluşunda görülen konuşma ve yutkunma güçlükleri, yiyecekleri lokma haline getirememeye, tat duyusu kaybı ve besinlerin ağız içi yumuşak dokularda travmaya yol açması, kişilerin yaşam kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir.

Ülkemizde yapay tükürük preparatları ithal edilmekte olup, bu çalışmanın birincil hedefleri, yapay tükürük elde edilmesinde dışa bağımlılıktan kurtulmak, hastaların preparatlara erişimini kolaylaştırmak, böylece çok sayıda hastamızın ağız ve diş sağlığını koruyabilmek, ağız kuruluşuna bağlı olarak ağız mukozası ve dişlerde görülen rahatsızlıkların tedavilerinin sosyal sigorta kurumlarına ve hastalara getirdiği mali yükten kaçınmak olarak özetlenebilir.

Kullanılan yapay tükürük preparatlarının doğal tükürüğe benzer olmasının yanı sıra dişlerde çürüğü engellemesi, ağız florasında bulunan istenmeyen mikroorganizmaları yok etmesi, ağızda hoş bir tat ve ferahlık hissi vermesi gibi özelliklere sahip olması da beklenmektedir. Bu nedenle içerisine antimikrobiyal özelliği olan doğal bitki ekstralarının eklenmesi planlandı.

Bu amaçla Ege bölgesine özel olan zeytin yaprağı ve enginar yaprağı ekstresi, kırk kilit otu, sarı kantaron ekstraları yapay tükürük içerisine eklenmesi planlandı. Üretilecek olan yapay tükürüğün hastalarımıza getireceği fayda yanında ucuz ve kolay erişilebilir olması son derece önemlidir. Ana amacımızın ilk bölümü, tamamen yerli ve doğal kaynaklarımızı kullanarak yapay tükürük preparatı üreterek, özellikle kanser hastalarında kullanılmak üzere onların yaşam kalitelerini arttırmak ve ağız bakımlarına yardımcı olabilmektir.

Anahtar kelimeler: Yapay tükürük, Ağız kuruluşu, bitki ekstraları

DEVELOPMENT OF A NEW ARTIFICIAL SALIVA PREPARATION FOR USE IN PATIENTS WITH DECREASED SALIVA (ARTIFICIAL SALIVA PROJECT)

PROF. DR. HÜLYA ERTEN CAN

**DEU FACULTY OF DENTISTRY DEPARTMENT OF RESTORATIVE DENTISTRY,
İZMİR**

Saliva is a complex fluid in the human body that has extremely important functions such as eating, swallowing, speaking, and protecting hard and soft tissues in the mouth such as teeth, tongue, and oral mucosa.

The quality of life of individuals' is negatively affected by many problems caused by dry mouth, such as swallowing difficulties, difficulty biting food, loss of taste perception, and food-induced damage to the soft tissues.

Artificial saliva preparations are imported into our country. The goals of this study are to eliminate the need for foreign sources of artificial saliva, facilitate patients' access to the preparations, aid in protecting individuals' oral and dental health, and treat dry mouth-related dental and oral mucosal disorders.

Artificial saliva preparations are anticipated to have qualities similar to those of real saliva, including but not limited to preventing tooth decay, eliminating harmful microbes from the oral flora, and providing a pleasant flavor and sensation of freshness to the mouth. In light of these, it was planned to include naturally occurring plant extracts with antibacterial qualities in the formula. For this purpose, the natural extracts of olive leaf, artichoke leaf, Equisetum arvense, and Hypericum perforatum were added to the composition of artificial saliva, which are specific to the Aegean region.

In addition to the advantages artificial saliva will provide for our patients, it is essential that it be inexpensive and readily available. Our primary objective is to improve the quality of life for cancer patients and helping with their oral hygiene, particularly by utilizing natural and local resources to prepare artificial saliva.

Key words: Artificial saliva, Dry mouth, plant extracts